

NEKROLÓG za doc. Ing. IRENOU MITÁŠOVOU, PhD.

Dňa 21. marca 2015 sme sa rozlúčili s doc. Ing. Irenou Melániou Mitášovou, PhD. – vynikajúcou odborníčkou, obetavou a vždy podporujúcou kolegyňou, ako aj inšpirujúcou pedagogičkou, ktorá nás v tichosti opustila po dlhotrvajúcej chorobe. V reči jej obľúbenej teórie systémov by sa dalo povedať, že proces jej pôsobenia v systéme, ktorý sa celý život snažila zdokonaľovať, ladiť a optimalizovať bol nenávratne prerušený. Nebolo jej viac dopriate tešiť sa z ovocia svojej celoživotnej ľudskej aj odbornej činnosti v kruhu svojich najbližších, kde by mohla ďalej rozvíjať svoje záľuby nielen vo vede, ale aj v umení, ktoré pre ňu znamenalo ďalšiu dimenziu jej tvorivej osobnosti.

Jej čínorodé inovátorské pôsobenie na Slovensku v odbore geodézie, kartografie a katastra bolo zamerané na rozvíjanie novej vednej disciplíny

– geoinformatiky, ktorej prínosy bola schopná vnímať ako jedna z mála už v počiatkoch jej vývoja. Z jej života spomeňme aspoň niekoľko významných období, ktoré predstavovali mnohokrát milníky rozhodujúce o jej ďalšom smerovaní.

Narodila sa 20. júla 1935 v Slavnici v okrese Ilava. Po maturite v roku 1953 nastúpila na Vysokú školu poľnohospodársku v Nitre, odkiaľ v roku 1955 odišla študovať na Zememeračskú fakultu Poľnohospodárskeho inštitútu v Charkove na Ukrajine, kde sa v roku 1959 stala úspešnou absolventkou. Po návrate na Slovensko pracovala ako geodet - projektant a od roku 1960 nastúpila na pedagogickú dráhu ako asistentka na Katedre mapovania a pozemkových úprav Stavebnej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej (SvF SVŠT) v Bratislave. V rokoch 1963 – 1964 absolvovala postgraduálne štúdium na odbore Matematické stroje a programovanie na Elektrotechnickej fakulte SVŠT a obhájila dizertačnú prácu na tému „Automatizácia spracovania geodetických informácií pre mapovanie vo veľkých mierkach“. Po predložení habilitačnej práce na tému „Zapojenie sústavy informácií geodézie a kartografie do spoločenského informačného procesu“ bola v roku 1974 habilitovaná za docentku. Od roku 1964, až do svojho odchodu do dôchodku v roku 2000, pôsobila na Katedre geodetických základov SvF Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, pričom v rokoch 1978 – 1990 aj ako vedúca katedry.

Ing. Jana FAIXOVÁ CHALACHANOVÁ, PhD., Stavebná fakulta Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Radlinského 11, 813 68 Bratislava,
e-mail: jana.chalachanova@stuba.sk

Počas svojho dlhého a tvorivého pedagogického a vedecko-výskumného pôsobenia sa zaslúžila o vznik a rozvoj mnohých nových predmetov na odbore Geodézia a kartografia, ako napr. Geoinformatika, Informačné systémy o území, Tvorba báz údajov a informačných systémov v geodézii a kartografii, Teória systémov a kybernetika, Programovanie, Analýza údajov v geoinformačných systémoch a iné. Prezentovala sa tiež bohatou publikačnou činnosťou, bola autorkou viac ako 100 odborných článkov, 9 skript a vedúcou kolektívu autorov celoštátnej vysokoškolskej učebnice. Vychovala mnoho kandidátov vied, resp. PhD. študentov, ktorí v súčasnosti pôsobia na významných pozíciách v rezorte geodézie, kartografie a katastra na Slovensku, ale aj v zahraničí. Pôsobila v rôznych národných aj medzinárodných odborných spoločnostiach a organizáciách a za svoju vedecko-výskumnú a pedagogickú činnosť bola ocenená viacerými vyznamenaniami.

Hlavným impulzom jej tvorivého profesijného, ale aj súkromného života, bola odvaha a sila stavať sa voči všetkým výzvam a čeliť im s eleganciou jej vlastnou. Aj to boli dôvody, ktoré ju viedli k založeniu Laboratória geoinformatiky na Katedre geodetických základov. Toto priekopnícke laboratórium vytvorilo experimentálnu bázu na rozvoj počítačových aplikácií a geografických informačných systémov na odbore Geodézia a kartografia a položilo základ pre výchovu erudovaných geodetov a kartografov. Bolo tiež prvotným krokom na jej ceste k vybudovaniu Oddelenia geoinformatiky a rovnomennej špecializácie na Katedre geodetických základov.

Za všetky vysoko odborné, kreatívne a progresívne nápady, za ich realizáciu v neraz ťažkých podmienkach, a tiež za hlbokú inšpiráciu, pochopenie a výnimočný vzor, ktorý nám docentka Irena Mitášová počas svojho života neustále ponúkala, úprimne ďakujeme.

S úctou bývalí kolegovia, študenti a priatelia. Česť jej pamiatke!

Jana FAIXOVÁ CHALACHANOVÁ

Vybrané publikácie doc. Ing. Ireny Mitášovej, PhD.

1972

- MITÁŠOVÁ, I. (1972). Systémy a prostriedky na automatické spracovanie údajov v ČSSR. In *Zborník 3. kartografickej konferencie „Automatizáciou za ďalší rozvoj spoločenského uplatnenia kartografie“*. Bratislava, s. 215-237.
- MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1972). Poloha geodetických informácií v územných informačných systémoch. In *Zborník vedeckých prác Stavebnej fakulty SVŠT*. Bratislava.
- MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M., ŠIPOŠ, J. (1972). Kartografická generalizácia polohopisných prvkov máp veľkých mierok matematickými metódami. *Zborník 3. kartografickej konferencie „Automatizáciou za ďalší rozvoj spoločenského uplatnenia kartografie“*. Bratislava, s. 84-109.

1973

- MITÁŠOVÁ, I., BARTALOŠ, J., HÁJEK, M. (1973). Skúsenosti z prevodu obsahu máp a vyšetrenia dosiahnutej presnosti pomocou automatickej registrácie a počítača. In *Zborník „Dekadizácia a aktualizácia máp“*. Žilina.
- MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1973). Geodetické informácie pre potreby územných informačných systémov. *Geodetický a kartografický obzor*, 19/61, č. 2, s. 34-40.

1974

- MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1974). Funkcia polohových informácií v integrácii teritoriálne orientovaných informačných systémov. In *Zborník vedecko-technickej konferencie SVŠT pri príležitosti 30. výročia SNP*, Bratislava.
- MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1974). Uplatnenie polohových (lokalizačných) informácií v integrácii teritoriálne orientovaných systémov. In *Zborník z 3. celoštátnej konferencie o systémovom inžinierstve*. Praha.
- MITÁŠOVÁ, I., ŠIPOŠ, J., HÁJEK, M. (1974). The problem of analytical cartographic generalization. In *Final report on the ICA Commission III „Automation the new trend in Cartography“*. Budapešť.

1975

- MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1975). Sústava informácií geodézie a kartografie v čs. informačnej sústave. In *Zborník 4. kartografickej konferencie „Nové smery v kartografii“*. Brno. (Česká vědeckotechnická společnost společnost).
- MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1975). Systémový prístup k tvorbe máp. In *Zborník 4. kartografickej konferencie „Nové smery v kartografii“*. Brno, s. 63-76.

1978

- MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1978). Prognostické mapy pre riadenie rozvoja krajiny. In *Zborník 5. kartografickej konferencie „Kartografia a spoločenský pokrok“*. Banská Bystrica, s. 258-269.
- MITÁŠOVÁ, I., ČÍŽMÁR, J., HÁJEK, M. (1978). Kartografické modelovanie priestorového systému krajiny. In *Zborník abstraktov zo 14. zjazdu česko-slovenských geografov*. Levice.
- MITÁŠOVÁ, I., PETROVIČ, M., SPILLER, K., GÁBRIŠ, P. (1978). *Výpočtová technika – využitie počítačov v geodézii a kartografii*. Bratislava (Edičné stredisko SVŠT – vš skriptá).

1981

- MITÁŠOVÁ, I. (1981). Automatizovaný systém informácií. In *Zborník 6. kartografickej konferencie ČSVTS*. Ostrava, s. 33-39.
- MITÁŠOVÁ, I., MACHOVÁ, H. (1981). Počítačová reprezentácia štruktúr kartografických údajov. In *Zborník 6. kartografickej konferencie ČSVTS*. Ostrava, s. 40-45.

MITÁŠOVÁ, I., MAREK, J. (1981). *Programovacie prostriedky počítačov*. Bratislava (skriptum SVŠT – vybrané state pre PGS).

1983

MITÁŠOVÁ, I. (1983). Príprava geodetov na využívanie výpočtovej techniky, kybernetiky a teórie systémov. *Geodetický a kartografický obzor*, 29/71, č. 11, s. 297-299.

MITÁŠOVÁ, I. (1983). *Výpočtová zobrazovacia technika v geodézii a kartografii*. Bratislava (učebný text SVŠT).

1984

MITÁŠOVÁ, I. (1984). Grafové štruktúry a ich využitie v kartografii. In *Zborník 7. kartografickej konferencie „Vedeckotechnickým rozvojom k vyššej kvalite a efektívnosti kartografickej tvorby“*. Bratislava.

MITÁŠOVÁ, I. (1984). Grafové štruktúry a ich využitie v kartografii. *Geodetický a kartografický obzor*, 30/72, č. 7, s. 152-155.

1986

MITÁŠOVÁ, I., ČIŽMÁR, J., GAŠPAR, D., HÁJEK, M. (1986). Tvorba tematických máp Západoslávneho kraja.. In *Zborník „Tvorba tematických máp v SSR“*. Bratislava, s. 53-59.

1987

MITÁŠOVÁ, I. (1986). Rozvoj prostriedkov počítačovej inteligencie a ich využívanie v kartografii. In *Zborník 8. kartografickej konferencie ČSVTS*. Pardubice.

1988

MITÁŠOVÁ, I. (1988). Rozvoj systémových, kybernetických a počítačových metód vo výučbe a výskume. *Geodetický a kartografický obzor*, Praha, 34/76, č. 2, s. 47-50.

1990

MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M., HUDECOVÁ, E. (1990). Nekonenčné vyjadrenie sídla v kartografických aplikáciách. In *Zborník 9. kartografickej konferencie*. Prešov, s. 81-87.

MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1990). Kartografické modelovanie prírodného a socioekonomického prostredia regiónu. *Geodetický a kartografický obzor*, 36/78, č. 9, s. 230-232.

1993

MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1993). Kartografické modelovanie a spracovanie obrazových údajov. *Kartografické listy*, 1, s. 97-106.

1994

MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1994). Štandardizácia digitálnych dát. In *Aktivity v kartografii '94 – O súčasných aktivitách v kartografii*. Bratislava, s. 23-32.

MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1994). Definovanie štandardov na prenos digitálnych priestorových dát. In *Kartografické listy*, 2., s. 21-36.

1995

MITÁŠOVÁ, I. (1995). Geoinformatika a priestorovo orientované informačné systémy. *Geodetický a kartografický obzor*, 41/83, č. 9, s. 183-186.

1996

MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1996). Mapy a modelovanie územia. *Kartografické listy*, 4, s. 55-64.

1997

- MITÁŠOVÁ, I. (1997). Kartografické metódy v prostredí geoinformačných systémov. *Geodetický a kartografický obzor*, 43/85, č. 8-9, s. 177-180.
- MITÁŠOVÁ, I., MAREK, J. (1997). Začiatky tvorby digitálnej mapy veľkej mierky na Slovensku.. In *Historické mapy*. Bratislava, s. 47-50.

1998

- MITÁŠOVÁ, I. (1998). Geoinformatika v širších súvislostiach. In *Zborník „Geoinformatika v službách Armády SR“*. Banská Bystrica, s. 223-232.
- MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M., MRÁZ, A. (1998). Využitie digitálnych údajov CORINE Land Cover na aktualizáciu Základnej mapy 1:50 000. In *Aktivity v kartografii '98*. Bratislava, s. 53-62.
- MITÁŠOVÁ, I., JASOVSKÁ, E., HÁJEK, M. (1998). Spojenie geoinformácií katastrálnych máp a leteckých meračských snímok s výstupom na novú počítačovú mapu. In: *Zborník „4. Medzinárodné slovensko-poľsko-české geodetické dni“*, Stará Lesná, s. 55-58.

1999

- MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1999). Mapy a vytváranie výstupov z geoinformačných systémov. *Kartografické listy*, 7, s. 63-70.
- MITÁŠOVÁ, I., HÁJEK, M. (1999). Model geoinformácií poľnohospodárskeho regiónu. *Pedagogické listy*, 6/99, s. 27-36.
- MITÁŠOVÁ, I., KUSEDOVÁ, D., HILBERT, H., HÁJEK, M. (1999). Geoinformačné systémy na Slovensku. In *Zborník „Štátny informačný systém a armáda SR“*. Banská Bystrica, s. 111-126.

2000

- MITÁŠOVÁ, I., FENCÍK, R., HÁJEK, M. (2000). Territorial Structure and Farm Management Using GIS Technologies. In: *Proceedings of 22nd Urban and Regional Data Management Symposium*. Delft.
- MITÁŠOVÁ, I., FENCÍK, R., HÁJEK, M. (2000). Model geoinformácií pre poľnohospodársky výrobný obchodný podnik. 2000 Slovenský zväz geodetov. In *Manažment a služby v geodézii a kartografii v informačnej ére*. Gabčíkovo, s. 123-132.

2001

- MITÁŠOVÁ, I., ČIŽMÁR, J., HÁJEK, M., CHALACHANOVÁ, J. (2001). Education in Cartography and Geoinformatics in the STU Bratislava. *E-mail seminar of Cartography 2000 – 20001*. Sofia, pp. 83-92.
- MITÁŠOVÁ, I., FENCÍK, R., KOŽUCH, M. (2001). Updating of Position the Objects in the Agricultural Geoinformation System. In *Proceedings of the 4th Agile Conference on Geographic Information Science*. Brno, pp. 768-775.

2011

- MITÁŠOVÁ, I., KRCHO, J., HÁJEK, M. (2011). Vývoj, výskum a vzdelávanie v kartografii a geoinformatike na Stavebnej fakulte STU a na Prírodovedeckej fakulte UK (roky 1960 – 2000). In: *Zborník 19. kartografickej konferencie „Kartografia a geoinformatika vo svetle dneška“*. Bratislava, s. 206-221.

Prijaté do redakcie: 15. júna 2015

Zaradené do tlače: jún 2015